

You matter | Ti'n cyfri

ADRODDIAD PWLS MINI AR YMGYNGHORIAD CARTREFI DIOGELACH

LLAIS Y TENANTIAID AR
NEWIDIADAU ARFAETHEDIG I
BOLISI TAI

MEHEFIN 2025
WWW.TPAS.CYMRU

Ariennir yn Rhannol gan
Lywodraeth Cymru
Part Funded by
Welsh Government

NODDWYR LLAIS Y TENANT

Tudalen Cynnwys

Adran	Rhif y Tudalen
Cyflwyniad i Bwls Tenantiaid TPAS Cymru	03
Cefndir a Chyflwyniad i'r Arolwg Hwn	04
Canfyddiadau Allweddol	06
Demograffeg yr Ymatebwyr	07
Adran 1 – Y canllawiau newydd	09
Adran 2 – Diffiniadau o risg sylweddol	10
Adran 3 – Amserlenni i landlordiaid drwsio peryglon	12
Adran 4 – Amserlenni rhesymol ar gyfer gweithredu	13
Cydnabyddiaethau	15
Am TPAS Cymru	15

Pwls Tenantiaid

Pwls Tenantiaid yw'r platfform llais tenantiaid cenedlaethol ar gyfer tenantiaid yng Nghymru. Mae'n rhoi ffordd syml, ddienw i bobl sy'n byw mewn tai cymdeithasol rannu eu barn, eu profiadau a'u syniadau am eu cartrefi a'u cymunedau.

Credwn mai'r ffordd orau o wella tai yw gwranddo ar y bobl sy'n byw ynddynt – a dyna'n union beth yw pwrpas Pwls Tenantiaid.

Rydym yn cynnal cymysgedd o arolygon rheolaidd ac untro drwy'r Pwls Tenantiaid i sicrhau bod lleisiau tenantiaid yn cael eu clywed ar y pynciau pwysicaf ym maes tai.

Mae'r gwaith hwn ar hyn o bryd yn cymryd y ffurfiau canlynol:

Arolygon blynyddol: Ar bynciau yr ydym yn credu sy'n hanfodol ac sydd angen eu holrhain.

Ar hyn o bryd, mae tri arolwg blynyddol:

- **Ynni a Sero Net** – Sut mae tenantiaid yn teimlo am ddefnyddio ynni a symud tuag at gartrefi mwy gwyrdd ac ynni glanach.
- **Ymgynghoriad ar Rhent** – Rhannu llais a phrofiadau'r tenantiaid ar sut mae lefelau rhent yn cael eu gosod a beth sy'n teimlo'n deg.
- **Ein Harolwg Blynyddol ar 'beth sy'n bwysig'** – Ein gwiriad blynyddol mawr i glywed beth sy'n bwysig i denantiaid ar hyn o bryd.

2) Arolygon topig penodol: Rydym yn cynnal arolygon byrrach, mwy ffocws mewn ymateb i faterion penodol. Rydym yn aml yn gweithio gyda phartneriaid fel Llywodraeth Cymru i lunio'r rhain. Mae'r Pwls Tenantiaid Mini hwn yn rhan o'r gwaith yma.

3) Arolygon ar gyfer cynulleidfaoedd penodol: Yn dibynnu ar y pwnc, rydym weithiau'n cynnal arolygon gyda grwpiau penodol o denantiaid. Gallai hyn gynnwys rhentwyr preifat yng Ngogledd Cymru neu denantiaid mewn Cymdeithasau Tai yn rhannu barn ar bethau fel diwygio rheoliadau. Credwn, trwy wrando ar denantiaid a rhanddeiliaid, y gallwn alluogi sgysiau agored, gonest a thryloyw.

Gyda'n gilydd, gallwn wella tai yng Nghymru drwy wrando, dysgu a gweithredu ar yr hyn sy'n wirioneddol bwysig i denantiaid.

Cyhoeddir pob adroddiad ar borth Pwls Tenantiaid ar ein gwefan.

www.tpas.cymru/pulse

Cefndir a Chyflwyniad i'r arolwg hwn

Fe wnaeth marwolaeth dorcannonus Awaab Ishak – plentyn dwy oed a gollodd ei fywyd oherwydd llwydni yn ei dŷ cymdeithasol – ein syfrdanu a'n tristáu ni i gyd.

Mae'n atgof poenus bod gan bawb yr hawl i gartref diogel ac iach a bod yn rhaid i ni wneud yn well fel sector.

Mae Llywodraeth Cymru bellach yn ymgynghori ar ganllawiau newydd i gryfhau Safonau Ansawdd Tai Cymru (SATC) ac egluro sut y dylai landlordiaid cymdeithasol ymateb i beryglon difrifol fel lleithder, llwydni a risgiau iechyd eraill.

Beth sy'n cael ei gynnig?

Byddai'r canllawiau'n ei gwneud yn ofynnol i landlordiaid cymdeithasol yng Nghymru:

- I weithredu'n gyflym ac yn effeithiol pan fydd perygl yn cael ei nodi
- I gyhoeddi eu hamseroedd ymateb, fel bod tenantiaid yn gwybod beth i'w ddisgwyl
- I nodi ar berfformiad fel rhan o'u cyfrifoldebau SATC

Mae'r cyfan yn ymwneud â gwella tryloywder, atebolrwydd ac ymddiriedaeth.

Yr effaith

Mae grŵp o arbenigwyr tai ac iechyd yng Nghymru wedi archwilio'r gwersi o stori Awaab yn fanwl. Roedd eu neges yn glir: Mae angen i ni gymryd pryderon tenantiaid o ddifrif, gweithredu'n gynt, a sicrhau bod pob cartref, yn enwedig y rhai mwyaf agored i niwed, yn ddiogel ac yn cefnogi iechyd da.

Nid yw'r sgwrs hon yn ymwneud â lleithder a llwydni yn unig. Mae'r newidiadau'n cwmpasu 29 math o beryglon o dan y System Graddio Iechyd a Diogelwch Tai, gan gwmpasu risgiau o oerfel a gorlenwi i broblemau strwythurol ac awyru gwael.

I denantiaid, gallai'r cynigion hyn arwain at weithredu cyflymach, safonau mwy cyson, a mwy o atebolrwydd gan landlordiaid.

Mae Llywodraeth Cymru bellach yn ymgynghori ar y newidiadau arfaethedig hyn, ac mae wedi egluro bod llais y tenant yn ganolog i lunio fersiwn derfynol y canllawiau.

Ymateb TPAS Cymru

Mae TPAS Cymru yn croesawu'r gwaith hwn i godi safonau tai a gwneud pethau'n fwy diogel i denantiaid ledled Cymru.

Er mwyn sicrhau bod barn tenantiaid yn rhan o'r sgwrs hollbwysig hon, fe wnaethom gynnal arolwg byr Pwls Tenantiaid Mini i gasglu adborth ar y cynigion. Mae'r adroddiad hwn yn rhannu'r hyn a glywsom.

Dilynodd rhai o'r elfennau allweddol a archwiliwyd gennym gyda thenantiaid gwestiynau dogfen ymgynghori Llywodraeth Cymru. Roedd y themâu hyn yn cynnwys:

- 1) Categoriadau pa beryglon y dylid eu cynnwys yn y canllawiau newydd.
- 2) Sut a beth mae tenantiaid yn ei ddisgrifio fel 'risg sylweddol'?
- 3) Disgwyliadau ynghylch amserlenni i landlordiaid gan denantiaid archwilio a thrwsio problemau.
- 4) Amserlenni rhesymol i landlordiaid gan denantiaid mewn dyddiau calendr ar gyfer ymchwilio i berygl a rhoi cynllun ar waith i'r dyfodol i ddelio â'r perygl hwnnw.

Canfyddiadau Allweddol

1) Mae tenantiaid eisiau gweld pob perygl wedi'i gynnwys heb unrhyw eithriadau.

Dywedodd 71% o denantiaid y dylai'r rheol newydd yn SATC gynnwys pob math o berygl. Roedd y neges yn uchel ac yn glir. Os gallai rhywbeth niweidio iechyd, cysur neu lesiant, dylid ei gymryd o ddifrif.

2) Tenants feel that risk is not just physical but also related to their well-being and mental health.

Pan ofynnwyd beth oedd ystyr “risg sylweddol”, dywedodd tenantiaid wrthym ei fod yn ymwneud â mwy na dim ond brics a morter. Mae diffiniad o risg yn golygu gwahanol bethau yn dibynnu ar amgylchiadau'r tenant. Nododd tenantiaid fod peryglon yn ffynonellau pryder ac anghysur dyddiol pan nad ydynt yn cael eu datrys.

3) Mae tenantiaid eisiau'r un rheolau i bawb, ym mhobman

Dywedodd nifer enfawr o denantiaid, 83%, y dylai landlordiaid ledled Cymru ddilyn yr un amser ymateb yn y rheol arfaethedig. Nid yw tenantiaid eisiau loteri cod post; mae tenantiaid eisiau dull teg a chyson, a gwybod beth i'w ddisgwyl os bydd rhywbeth yn mynd o'i le.

4) Wrth ystyried cyflymder ymateb, mae tri diwrnod yn teimlo'n deg i denantiaid.

Yr ymateb mwyaf poblogaidd i “Pa mor hir ddylai landlord ei gael i ymchwilio i berygl?” oedd tri diwrnod calendr (36%). Mae hyn yn dangos pa mor bwysig yw gweithredu'n gyflym, yn enwedig pan allai iechyd neu ddiogelwch rhywun fod mewn perygl.

5) Mae cyfathrebu da yr un mor bwysig â thrwsio da.

Dro ar ôl tro, mae tenantiaid wedi dweud wrthym nad y perygl yn unig oedd yn gwneud sefyllfa'n waeth, ond ei bod yn cael ei gadael yn y tywyllwch. Mae tenantiaid eisiau diweddariadau clir, gonestrwydd, a theimlo bod rhywun yn cymryd eu pryderon o ddifrif. Nid gwasanaeth cwsmeriaid da i landlordiaid yn unig yw hynny, mae'n hanfodol ar gyfer cartrefi diogel ac iach.

6) Nid dim ond lleithder ydyw, mae'n ymwneud ag urddas.

Dywedodd tenantiaid wrthym nad dim ond risg iechyd yw lleithder a llwydni; maen nhw'n teimlo eu bod yn arwydd nad yw eu lleisiau'n cael eu clywed. Roedd hyn yn cynnwys rhannu straeon am fyw gyda llwydni am fisoedd, teimlo'n sâl, osgoi rhannau o'u cartrefi, a theimlo'n chwithig am eu hamgylchiadau byw. Dywedodd un, “*Dydw i ddim yn defnyddio fy ystafell wely mwyach—does neb wedi'i chymryd o ddifrif.*” I denantiaid, mae lleithder a llwydni yn cynrychioli mwy na phroblem atgyweirio a diffyg difrifoldeb ynghylch peryglon; mae'n adlewyrchu system sy'n teimlo'n araf i weithredu pan fo'n bwysig.

Demograffeg yr ymatebwyr

O dan frand Pwls Tenantiaid TPAS Cymru, cynhaliodd TPAS Cymru arolwg Pwls Tenantiaid Mini ym mis Ebrill 2025 gan ddefnyddio'r platfform Pwls Tenantiaid. Rhoddodd graddfa lai'r arolwg hwn gyfle i TPAS Cymru gael cipolwg ar unwaith ar ganfyddiadau tenantiaid ar y pwnc pwysig hwn.

Roedd yr arolwg byr yn cynnwys 4 cwestiwn demograffig i ddeall y math o rentwr a 4 cwestiwn ar y pwnc, gan gasglu mewnwelediadau gan denantiaid ledled Cymru ar eu barn a'u hagweddau ynghylch peryglon a diogelwch adeiladau yn ymwneud â newidiadau arfaethedig Llywodraeth Cymru i SATC.

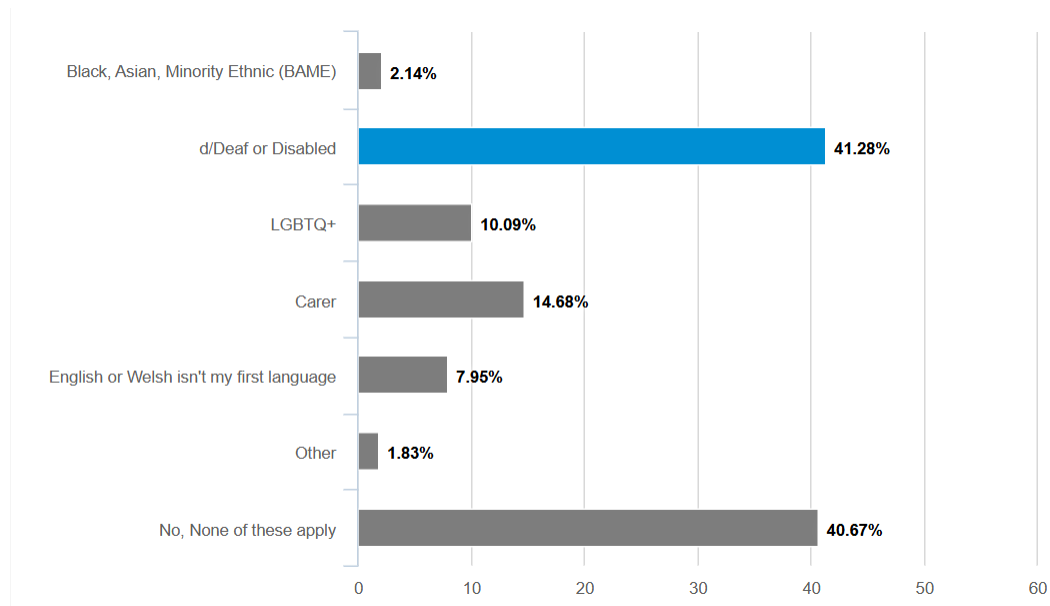
Crynodeb o'r ymatebion

Ymatebodd cyfanswm o 377 o denantiaid. Y gynulleidfa darged ar gyfer yr arolwg hwn oedd tenantiaid sy'n rhentu gan Gymdeithas Tai neu Awdurdod Lleol yn unig (tai cymdeithasol). Y gyfradd ymateb oedd 98% o denantiaid Cymdeithas Tai neu Awdurdod Lleol, gyda 2% yn nodi eu hunain fel 'arall'. (Mae'r rhai sy'n ticio 'arall' yn tueddu i fod yn denantiaid mewn tai â chymorth, perchnogaeth a rennir, ac ati, felly maent wedi cofrestru ar gyfer Tenant Pulse o dan dai cymdeithasol.)

Rhoddodd yr ymateb drosolwg o ganfyddiadau ac agweddau tenantiaid ar y pwnc hwn ledled Cymru. Darparodd tenantiaid o bob un o bedwar rhanbarth Cymru (Gogledd, De-orllewin, De-ddwyrain, Gorllewin a Chanolbarth) ymateb.

Roedd yr arolwg yn cynnwys pob oedran o 18 i 60+, gyda'r grŵp ymateb mwyaf yn 60+ oed. Mae hyn yn cyd-fynd â'n harolygon Pwls Tenantiaid blaenorol a phoblogaeth tai cymdeithasol gyffredinol Cymru. Ein grŵp oedran ymateb lleiaf oedd y grŵp oedran 18-30. Er mwyn datrys hyn a darparu ymateb cywir yn ein Hymateb Ymgynghoriad Llywodraeth Cymru, bydd TPAS Cymru yn targedu'r grŵp oedran hwn yn ystod ein cyfnod ymgynghori 1:1 y tu allan i'r arolwg Pwls Tenantiaid Mini hwn.

Grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol

Fe wnaethon ni gynnwys cwestiynau dewisol am ddemograffeg i'n helpu i ddeall yn well pwy rydyn ni'n ei gyrraedd a phwy y gallai fod angen i ni wneud mwy i ymgysylltu.

Ymhlith yr ymatebwyr, nododd 41% eu bod yn fyddar neu'n anabl, dywedodd 8% nad Saesneg na Chymraeg oedd eu hiaith gyntaf, roedd 2% o gefndiroedd Du, Asiaidd neu Ethnig Lleiafrifol, a nododd 10% eu bod yn LGBTQ+.

Edrych yn fanylach ar yr ymatebion:

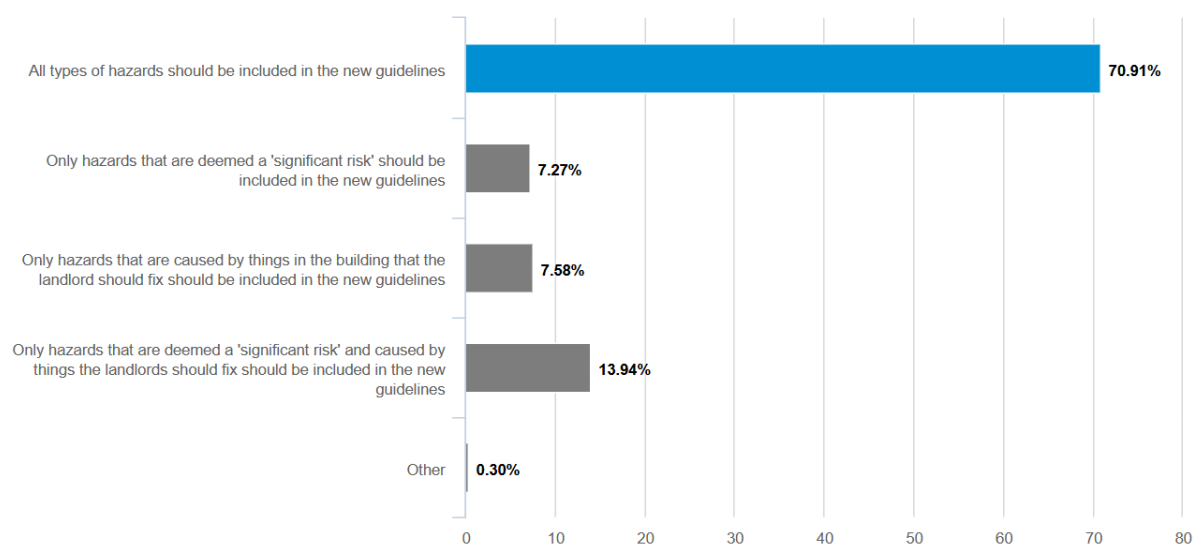
- I'r rhai o gefndiroedd Du, Asiaidd neu Ethnig Lleiafrifol, dywedodd 79% hefyd nad Saesneg na Chymraeg oedd eu hiaith gyntaf. Roedd mwyafrif y grŵp hwn yn byw yn Ne-orllewin Cymru (41%), ac roedd 18% hefyd yn nodi eu bod yn fyddar neu'n anabl.
- O'r rhai a nododd eu bod yn LGBTQ+, nododd 58% hefyd eu bod yn fyddar neu'n anabl, a nododd 27% eu bod yn ofalwyr.

Adran 1- Y Canllawiau Newydd

Cwestiwn 1) Pa un o'r datganiadau canlynol ydych chi'n cytuno fwyaf ag ef?

Dechreuon ni drwy ofyn i denantiaid pa beryglon y maen nhw'n credu y dylid eu cynnwys yng nghanllawiau newydd Llywodraeth Cymru. A ddylai'r canllawiau gynnwys pob perygl? Neu dim ond y rhai a ystyrir yn risg uchel, neu gyfrifoldeb y landlord?

Datgelodd y data y canlynol:

Roedd yr ymateb yn glir ac yn gyson. Dywedodd 71% o denantiaid y dylid cynnwys pob math o beryglon, gan gefnogi'n gryf ddull mwy cynhwysfawr a chynhwysol o ymdrin â'r newidiadau polisi arfaethedig.

Dim ond 14% o'r tenantiaid a ymatebodd a deimlai y dylai'r canllawiau ganolbwyntio ar risgiau sylweddol a achosir gan bethau y mae'r landlord yn gyfrifol amdanynt yn unig.

Gwelsom hefyd rai gwahaniaethau diddorol ar draws gwahanol grwpiau.

Roedd tenantiaid a nodwyd fel rhai â nam/Byddar neu anabl yn arbennig o debygol o gefnogi cynnwys pob perygl yn llawn o fewn y rheol arfaethedig, gyda 74% yn dewis yr opsiwn 'pob perygl'. Mae hynny 10% yn uwch na'r rhai nad oeddent yn uniaethu ag unrhyw grŵp heb gynrychiolaeth ddigonol.

Chwaraeodd oedran ran hefyd yn ymateb tenantiaid. Roedd y gefnogaeth i gynnwys pob perygl ar ei uchaf ymhlith tenantiaid iau, gyda 100% o'r rhai 18–30 oed yn cefnogi cynnwys pob perygl o dan y rheol newydd. Mewn cymhariaeth, roedd 72% is

o denantiaid 60+ oed yn cefnogi'r un opsiwn, sy'n dal i fod yn fwyafrif sylweddol, ond ychydig yn is na'r grwpiau oedran iau.

At ei gilydd, mae neges y cwestiwn hwn yn glir: mae tenantiaid eisiau i'r canllawiau newydd fod mor drylwyr a chynhwysol â phosibl o ran pob perygl.

Nid yw tenantiaid eisiau gweld rhai peryglon yn cael eu hanwybyddu neu eu lleihau, ac maent yn gwerthfawrogi amddiffyniad y geiriad 'pob perygl', yn enwedig pan allai pob perygl gael effaith ddifrifol ar iechyd, lles, neu ansawdd bywyd.

Adran 2: Diffiniadau o 'risg sylweddol'

Pan ofynnwyd i denantiaid: **Cwestiwn 2: "Sut fydddech chi'n diffinio 'risg sylweddol' yn eich cartref?"** Dangosodd eu hymatebion nad yw risg yn ymwneud â pherygl corfforol yn unig; i denantiaid, mae'n ymwneud â theimlo'n anniogel, cael eu hamddiffyn rhag teimlo'n sâl, neu gael eu cefnogi i fyw'n gyfforddus. Roedd hwn yn flwch testun agored, gan roi cyfle i denantiaid ddweud beth oeddent yn ei feddwl mewn gwirionedd. Mae'r dull hwn yn ffordd wych o ddeall teimladau gwirioneddol tenantiaid ar y pwnc.

Datblygodd ymatebion tenantiaid 3 neges glir am risg a sut y byddai tenantiaid yn diffinio risg sylweddol.

- 1) Mae diffiniad risg sylweddol yn dibynnu ar amgylchiadau personol y tenant ei hun.*
- 2) Mae diffiniad risg sylweddol i denant yn anodd ei ddiffinio, gan fod amgylchiadau pob tenant yn wahanol.*
- 3) Efallai na fydd yr hyn a ystyrir yn risg sylweddol i un tenant yn risg sylweddol i un arall. Mae hyn oherwydd amgylchiadau iechyd, ariannol ac emosiynol gwahanol i bob tenant.*

Gan blymio'n ddyfnach

Ymhlith y pryderon cyffredin a restrwyd gan denantiaid roedd llwydni, gollyngiadau, trydan diffygiol, a ffenestri neu ddrysau wedi torri. Ni welwyd y rhain fel peryglon yn unig; yn aml roeddent yn arwain at broblemau pellach, fel lleithder, iechyd gwael, a straen, a ddiffiniwyd fel y 'risg sylweddol'. Yn ymateb y tenantiaid, soniwyd am lwydni yn aml, gyda llawer yn ei gysylltu â chyflyrau iechyd difrifol.

Yr un mor bwysig oedd yr effaith emosiynol ar denantiaid, a oedd yn tynnu sylw at y cysylltiad rhwng peryglon a risg sylweddol i deimladau diogelwch a lles emosiynol tenantiaid. Disgrifiodd tenantiaid sut roedd oedi mewn atgyweiriadau, cyfathrebu

gwael, a pheidio â chael eu gwrandio yn eu gwneud yn teimlo'n bryderus ac yn cael eu hanwybyddu ac yn cymryd doll enfawr ar eu hiechyd meddwl. I breswylwyr agored i niwed, fel oedolion hŷn neu bobl anabl, daeth problemau bach i bob golwg fel diffyg canllawiau neu oleuadau gwael yn rhwystrau mawr i ddiogelwch ac annibyniaeth pan gânt eu paru â risgiau newydd.

“Rhywbeth sydd ag effaith andwyol ar ddiogelwch a ffabrig fy nghartref, gan gynnwys y rhai sydd ag effaith amlwg ar fy iechyd a/neu fy nghanfyddiad o ddiogelwch yn fy nghartref.”

Cododd rhai tenantiaid faterion ehangach hefyd, fel ymddygiad gwrthgymdeithasol neu broblemau diogelwch mewn mannau cymunedol. Efallai na fydd y rhain bob amser yn dod o dan ddiffiniadau traddodiadol o risg, ond roeddent yn effeithio'n fawr ar ba mor ddiogel yr oedd pobl yn teimlo yn eu cartrefi.

Dywedodd llawer o denantiaid mai'r hyn sy'n gwneud rhywbeth yn "risg sylweddol" yw sut mae'n effeithio ar eu bywyd bob dydd, yn enwedig os na chaiff problemau eu datrys a'u bod yn cael eu gweithredu ar unwaith. Fel y dywedodd un tenant.:

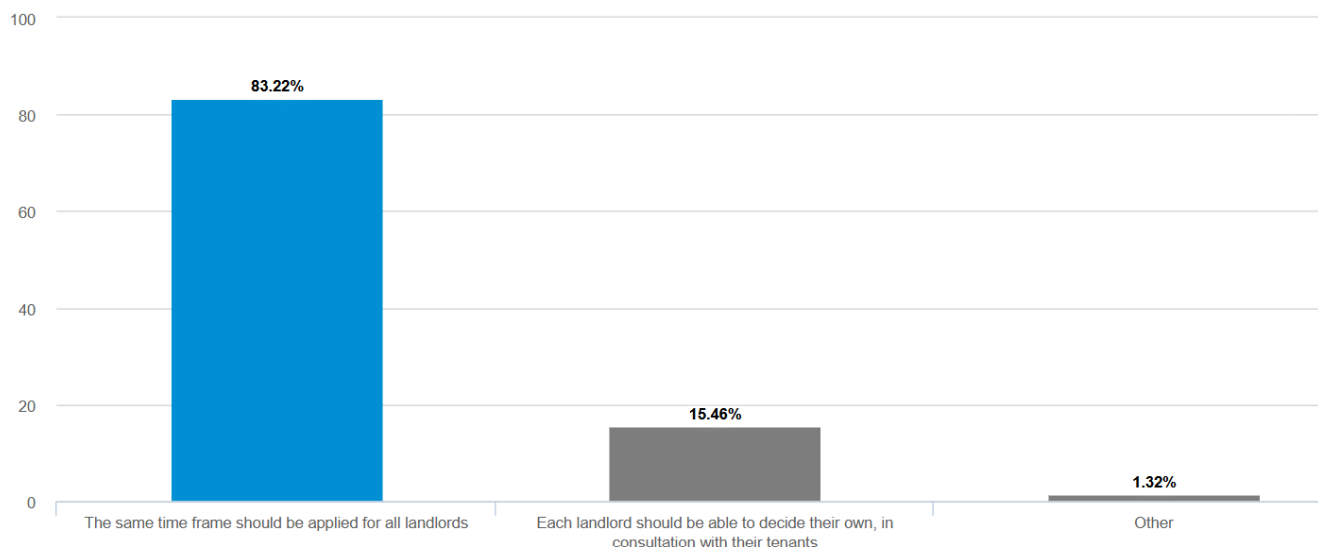
“Dylid diffinio risg sylweddol nid yn unig fel rhywbeth sy'n beryglus i fywyd, ond rhywbeth sy'n gwneud i chi deimlo'n sylweddol anniogel neu'n anhapus yn eich cartref eich hun”

Roedd y neges yn glir: nid yw risgiau tai yn ymwneud â strwythur neu gydymffurfiaeth yn unig; maent yn ymwneud â phobl, eu hiechyd, a'u gallu i fyw'n ddiogel a chyda hurddas. Mae gwrandio ar denantiaid a gweithredu ar eu pryderon yn allweddol. Nododd tenantiaid fod risg sylweddol nid yn unig yn y perygl corfforol ond hefyd yng nghyflymder ymateb y landlord.

“Risg sylweddol yw rhywbeth sy'n peryglu fy lles corfforol a/neu yn feddyliol.”

Adran 3 – Amserlenni i landlordiaid drwsio peryglon

Cwestiwn 3: Mae'r newidiadau arfaethedig newydd hyn yn amlinellu bod rhaid i landlordiaid archwilio a thrwsio problemau o fewn cyfnod penodol o amser. Ydych yn credu y dylai pob landlord gael yr un faint o amser i drwsio problemau, neu a ddylai pob landlord siarad â'u tenantiaid a phenderfynu faint o amser sydd ei angen arnynt??

Mae un o'r newidiadau arfaethedig gan Lywodraeth Cymru yn ymwneud â pha mor gyflym y mae'n rhaid i landlordiaid weithredu pan gaiff problem ei hadrodd, fel lleithder neu lwydni. Y syniad yw gosod amserlenni clir ar gyfer archwiliadau ac atgyweiriadau.

Gofynnwyd i denantiaid a ydynt yn credu y dylai *pob* landlord cymdeithasol ledled Cymru ddilyn yr un amserlenni neu a ddylai landlordiaid gael yr hyblygrwydd i gytuno ar eu hamserlenni eu hunain mewn ymgynghoriad â thenantiaid.

Roedd yr ymateb yn glir: dywedodd 83% o denantiaid y dylai fod un amserlen gyson y mae'n rhaid i bob landlord ei dilyn.

Roedd rhai tenantiaid, yn enwedig mewn ardaloedd gwledig, yn teimlo y dylai fod rhywfaint o hyblygrwydd. Roedd 19% o denantiaid gwledig yn cefnogi landlordiaid yn gosod eu hamserlenni eu hunain (mewn cytundeb â thenantiaid), o'i gymharu â dim ond 12% o denantiaid mewn ardaloedd trefol.

Dewisodd rai o denantiaid "arall" a rhannu barn fwy manwl. Rhannodd un tenant:

"Mae llawer o ffactorau'n gysylltiedig. Mae angen amserlenni penodol i gydnabod adroddiad o bryder. Er enghraifft, ni ddylai rhoi gwybod am lwydni sy'n effeithio ar

iechyd ac yn atal tenant rhag defnyddio ei ystafell wely gymryd 3+ mis i anfon arolygydd, sydd wedyn yn gwadu bod problem. Mae angen i landlordiaid weithio gyda thenantiaid a gwneud cynllun. Dylid cadw landlordiaid cymdeithasol at yr un rheolau llym ag y mae landlordiaid preifat. Os yw adeilad yn parhau heb ei drwsio am gyhyd, dylid ad-dalu tenant neu roi gostyngiad yn ei rent."

Ychwanegodd un arall:

"Defnyddio'r ail opsiwn ar gyfer materion nad ydynt yn rhai brys – ond y cyntaf ar gyfer unrhyw beth brys sy'n effeithio ar iechyd neu ddiogelwch tenant."

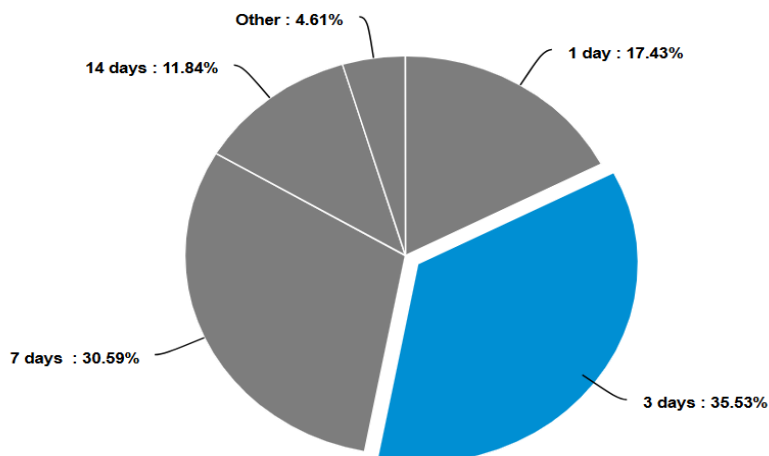
At ei gilydd, mae'r neges gan denantiaid yn glir: mae'r rhan fwyaf eisiau dull teg a chyson ledled Cymru, ond gyda rhywfaint o le i synnwyr cyffredin a brys pan fydd iechyd pobl mewn perygl.

Adran 4 – Amserlenni rhesymol ar gyfer gweithredu

Cwestiwn 4: Yn eich barn chi, beth yw amserlen resymol (mewn dyddiau calendr, nid dyddiau gwaith) ar gyfer ymchwilio i berygl, a rhoi cynllun ar waith?

Yn dilyn cyflwyno Cyfraith Awaab yn Lloegr, sy'n amlwg yn disgwyl i landlordiaid ymchwilio i beryglon a rhoi cynllun ar waith o fewn 14 diwrnod calendr, gofynnwyd i denantiaid yng Nghymru beth yw eu barn nhw am amserlen resymol ar gyfer hyn.

Eglurwyd ein bod yn gofyn am *ddiwrnodau calendr*, nid diwrnodau gwaith, felly does dim dryswch ynghylch penwythnosau na gwyliau banc.

Yr ymateb mwyaf cyffredin oedd tri diwrnod calendr, a ddewiswyd gan 36% o denantiaid. Teimlai llawer fod hwn yn amserlen deg a brys, yn enwedig pan allai iechyd a lles fod mewn perygl. Yr ail ddewis mwyaf poblogaidd oedd 7 diwrnod, gyda 31% o'r ymatebwyr yn dewis yr opsiwn hwn.

Dim ond nifer fach o denantiaid (5%) a ddewisodd "arall," ond daeth bron pob un o'r ymatebion hyn gyda neges bwysig.:

"Mae'n dibynnu ar natur y perygl."

- Mae hyn yn awgrymu, er bod tenantiaid eisiau i gamau gael eu cymryd yn gyflym, eu bod hefyd yn deall na ellir mynd i'r afael â phob mater yn yr un ffordd. Roedd hyblygrwydd, ond nid oedi, yn thema a gododd dro ar ôl tro. Amlygodd adborth tenantiaid ar y cwestiwn hwn fod tenantiaid eisiau gwasanaeth o ansawdd uchel, gyda chyfathrebu wrth wraidd yr ymateb.
- Roedd gwahaniaeth amlwg hefyd rhwng tenantiaid sy'n byw mewn gwahanol ardaloedd. Roedd y rhai mewn ardaloedd trefol yn fwy tebygol o ffafrio amser ymateb o 3 diwrnod (42%) na thenantiaid mewn ardaloedd gwledig (31%). Gallai hyn adlewyrchu disgwyliadau gwahanol yn seiliedig ar fynediad at wasanaethau, profiadau yn y gorffennol, neu wybodaeth am adnoddau neu gapasiti sydd ar gael.

Ar y cyfan, dywedodd tenantiaid wrthym fod gweithredu cyflym a dibynadwy yn bwysig. Er bod llawer yn cefnogi amserlenni byr iawn, roedd galwad glir hefyd am ddull synnwyr cyffredin a fyddai'n sicrhau bod tenantiaid yn aros yr amser byrraf posibl am y gwasanaeth o'r ansawdd uchaf.

Cydnabyddiaethau

Hoffem fanteisio ar y cyfle hwn i ddiolch i'n panel Pwla Tenantiaid am eu hysbrydoliaeth barhaus a'u hymrwymiad i gymryd rhan yn ein harolygon. Mae eich mewnbwn yn cael ei werthfawrogi'n fawr ac yn helpu i lunio dyfodol tai. Hoffem hefyd ddiolch i Lywodraeth Cymru am ariannu TPAS Cymru yn rhannol fel sefydliad ac i Dai Cymru a'r Gorllewin am y prif nawdd drwy gydol y flwyddyn.

Am TPAS Cymru

Mae TPAS Cymru wedi cefnogi tenantiaid a landlordiaid yng Nghymru ers dros 30 mlynedd, gan ddatblygu cyfranogiad effeithiol gan denantiaid a chymunedau drwy hyfforddiant, cefnogaeth, prosiectau ymarferol a datblygu polisïau. Yn lleol, rydym yn cefnogi grymuso cymunedau drwy gyngor ymarferol, cefnogaeth, hyfforddiant a gwaith prosiect.

Ar lefel y Llywodraeth, rydym yn cyfrannu at newidiadau polisi drwy weithio gyda sefydliadau partner i sicrhau bod llais y tenantiaid yn dylanwadu ar wneud penderfyniadau.

Pwls Tenantiaid yw llais tenantiaid yng Nghymru. www.tpas.cymru/pwls. Mae wedi'i greu gan TPAS Cymru ac yn cael ei gefnogi gan Lywodraeth Cymru. Ein nod yw:

- i) Darganfod beth sydd bwysicaf i denantiaid.
- ii) Cyhoeddi arolygon rheolaidd.
- iii) Cynnal gwobrau i wobrwyo'r rhai sy'n cymryd rhan.

Defnyddir canlyniadau ein harolygon gan benderfynwyr i greu polisi tai sy'n gweithio i denantiaid ac yn helpu i wneud tai yng Nghymru yn fwy diogel a thecach.

Noddwyr Llais y Tenant

Mae Pwls Tenantiaid yn rhan o raglen waith i hyrwyddo lleisiau tenantiaid. Rydym yn ddiolchgar iawn i Grŵp Pobl, sy'n noddi'r gwaith hwn.

I gyfarfod ag un o'n tîm i drafod y pwyntiau a godwyd, cysylltwch ag Eleanor Roberts Eleanor@Tpas.cymru.